

Харченко Т.М.

к.е.н., доцент кафедри менеджменту в галузях АПК,
Сумський національний аграрний університет, м. Суми,
Україна

Харченко М.С.

магістрант спеціальності “Менеджмент організацій і
адміністрування”,
Сумський національний аграрний університет, м. Суми,
Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКУ

За сучасних умов ринкової економіки кожне сільськогосподарське підприємство є самостійною, соціально орієнтовною системою, яка функціонує в жорстких умовах конкурентного середовища.

Сільське господарство Сумщини в рослинництві спеціалізується на вирощуванні зернових і технічних культур, картоплі, цукрових буряків, у тваринництві – на виробництві молока, м'яса великої рогатої худоби та свинини. Загальна площа сільськогосподарських угідь Сумської області складає понад 1,7 млн. га, з якої понад 1,2 млн. га – рілля. Посівна площа сільськогосподарських культур у 2018 р. у всіх категоріях господарств склала 1059,2 тис. га. Не обробляється майже п'ята частина ріллі. За даними Головного управління агропромислового розвитку в Сумській області, станом на початок 2019 р. функціонує 349 сільськогосподарських підприємств різних форм власності та господарювання, 556 фермерських господарств, понад 150 тис. особистих селянських господарств. У галузі працює 18,8 тис. чоловік.

Досліджуване підприємство АФ “Вікторія” засноване у 1992 р. на базі КСП агрофірми в смт. Миколаївка Білопільського району Сумської області. Дане підприємство спеціалізується на тваринництві та рослинництві, займається його переробкою та реалізацією.

Агрофірма – сільськогосподарське підприємство, що виробляє й реалізує продукцію під власною маркою і створюється, як правило, на базі одного або

кількох сільськогосподарських підприємств, радгоспів, селянських фермерських господарств з метою вирощування і переробки сільськогосподарської продукції та торгівлі нею. Термін агрофірма набув поширення в Україні у 90-х рр., ним називали рентабельні колгоспи і КСП, які, крім виробництва сільськогосподарської продукції, займалися також її переробкою, виробництвом продуктів харчування і мали мережу магазинів, кафе, ресторанів, де реалізовували власну продукцію [1]. Передумовою формування агрофірми є високий рівень розвитку економіки колективного чи державного господарства, міцна матеріально-технічна база, що забезпечує йому самостійність і незалежність у виборі виробничого напрямку, каналів реалізації й використання продукції та доведення її до споживача.

Агрофірма “Вікторія” - базове господарство групи компаній “Лебединський насінневий завод” (LNZ Group), що в селі Лебедин Шполянського району на Черкащині. До її складу входять ТОВ “Довіра – 06”, “Білопільська аграрна компанія”, “Верес”, “Князівське”, “Буринь-інвест”, “Колос”, “Аграрій-4”, які ведуть господарську діяльність на території Білопільського, Буринського, Роменського та Недригайлівського районів Сумської області [2]. У обробітку – майже 30 тисяч гектарів сільськогосподарських угідь, на тваринницьких фермах утримується 2,5 тисячі голів великої рогатої худоби, в тому числі тисяча корів дійного стада. У колективі – понад 350 працівників, у пікові періоди сільськогосподарських робіт їх кількість подвоюється. З 2014 року до традиційної спеціалізації – виробництво зернових, технічних культур та тваринницької продукції – додалося вирощування насіння кукурудзи у тісній співпраці зі світовим лідером по вирощуванню насіння американською компанією “Піонер”.

Таким чином, доцільно висвітлити узагальнюючі результати, отримані в процесі досліджень вищезазначеного підприємства: слабка і негнучка система управління є однією з основних причин виходу з ринку сільськогосподарських підприємств [3]; управління сільськогосподарським підприємством вимагає від керівників всіх ієрархічних рівнів врахування специфіки аграрної галузі, яка, в

свою чергу, визначає особливості функціонування і розвитку цього підприємства; у вітчизняній економіці все ще невирішеною залишається проблема низької ефективності виробництва сільськогосподарської продукції у сільськогосподарських підприємствах (зокрема низький рівень рентабельності виробництва), що підтверджує здійснене дослідження; в цілому, існує необхідність у проведенні комплексних реформ в аграрному секторі економіки, які повинні сприяти технологічному переоснащенню підприємств сільського господарства і перетворенню їх на ефективні і високо конкурентоспроможні як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках господарюючі суб'єкти; для підвищення загальної ефективності управління сільськогосподарським підприємством керівники повинні усвідомлювати причини негативних явищ і тенденцій у сільському господарстві і мати стратегічний шлях розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агрофірма. Енциклопедія сучасної України/ [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=42607
2. Офіційний сайт підприємства АФ "Вікторія" [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://viktoriya.sumy.ua/pro-nas/pro-agrofirmu.html>
3. Дьолог Т.І. Проблеми і особливості управління вітчизняними сільськогосподарськими підприємствами/ Т.І. Дьолог // Інноваційна економіка. – 2013. - № 3[41]. - Режим доступу: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=4260